उन्मादश्चापरिच्छेदश्चेतनाचेतनेष्वपि ॥
अलक्ष्यवाक् प्रलापः स्याच्चेतसो भ्रमणाङ्गशं।
व्याधिस्तु दीर्घनिःश्वासपाण्डुताङ्गशतादयः॥
जडता हीनचेष्टत्वमङ्गानां मनसस्तथा।

शेषं स्पष्टं। क्रमेणोदाहरणानि।

"प्रेमार्द्राः प्रणयस्पृशः परिचयादुद्गाढरागोदया-
स्तास्तामुग्धदृशो निसर्गमधुराश्चेष्टा भवेयुर्मयि।
यास्वन्तःकरणस्य वाह्यकरणव्यापाररोधीक्षणा-
दाशंसापरिकल्पितास्वपि भवत्यानन्दसान्द्रो लयः"॥

अत्र मालतीसाक्षाद्दर्शनप्ररूढरागस्य माधवस्याभिलाषः॥

"कथमीक्षे कुरङ्गाक्षीं साक्षाल्लक्ष्मीं मनोभुवः।
इति चिन्ताकुलः कान्तो निद्रां नैति निशीथिनीं॥

अत्र कस्याश्चिन्नायिकाया इन्द्रजालदर्शनप्ररूढरागस्य नाय-
कस्य चिन्ता। इदं मम। "मयि सकपटमिति" आदौ नायकस्य
स्मृतिः। "नेत्रे खञ्जनगञ्जने" इत्यादौ गुणकथनं। "श्वासान्
मुञ्चतीत्यादौ" उद्वेगः।

"त्रिभागशेषासु निशासु च क्षणं निमील्य नेत्रे सहसा व्यबुद्धत।
क्व नीलकण्ठ व्रजसीत्यलक्ष्यवागसत्यकण्ठार्पितबाहुबन्धना"।

अत्र प्रलापः। "भ्रातर्द्विरेफेत्यादौ" उन्मादः।

"पाण्डुश्यामं वदनं हृदयं मरुमं तवालसञ्च वपुः।
आवेदयति नितान्तं क्षत्रियरोगं सखि हृदन्तः"।

अत्र व्याधिः।